

Яворський П. Р.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ КЛАСТЕРНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ СТУПЕНЯ ВПЛИВУ ЗМІН ДО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Розробка нормативно-правових актів повинна базуватися на максимальному обліку перспектив розвитку економічної ситуації в Україні, сектору малого бізнесу, врахування факторів ризику внутрішнього і зовнішнього оточення та ін. Із врахуванням цього ціллю даної роботи є виявлення домінуючих факторів, умов та тенденцій, що допомагають покращенню податкового законодавства і його максимальної адаптації до існуючих умов економіки. Розглядаються питання використання агломеративних властивостей кластерного аналізу в рішенні завдань дослідження стану економіко-правових об'єктів і явищ, виявлення пріоритетних варіантів рішень з наявних альтернатив на оперативному рівні опису проблеми. Актуальність вирішення цих питань не викликає сумнівів, оскільки розширює можливості узагальнення і ухвалення рішень, сприяє розвитку засобів, методів і прийомів методології вивчення економіко-правових процесів.

Можливості застосування автоматичної класифікації в рішенні даних завдань розглядалося на прикладі кластеризації результатів опитування впливу Податкового кодексу України (далі ПК України) на розвиток підприємництва регіону. Цільова аудиторія: представники малого, середнього та великого підприємництва міста Харкова та Харківської області віком від 32 до 56 років, що обіймають посади керівної ланки підприємств – платників податків на загальних підставах. Залежно від проблеми, що зачіпає, анкети містили від 15 до 35 можливих оперативних рішень (закритих питань). Опитування було цільне, вибіркове, перервне та безпосереднє. Для класифікації думок респондентів, розподілі їх на однорідні групи був застосований кластерний аналіз по методу k-середніх Маккіна. Як відомо, цей метод реалізований в двох професійних статистичних пакетах: SPSS і Statistica. В результаті кластеризації ми отримали 3 і 2 класифікаційні групи. Кластерні виявилися досить близькі один до одного. Межі кластерів досить розмиті і в думках респондентів, належним різним класифікаційним групам присутня помітна схожість за оцінкою важливості ряду можливих альтернатив.

Отже, на основі результатів кластерного аналізу зроблені наступні висновки:

- 1) встановлені недоліки існуючого податкового законодавства, пов'язані в основному з неврахуванням комплексного системного характеру робіт по розробці вказаного пакету документів;
 - 2) подальше удосконалення та оптимізація ПК України може бути отримана при максимальній адаптації кодексу до економічної ситуації в Україні і динаміки її зміни на макро-, мезо- та макрорівнях, врахувавши різноманітні ризики;
 - 3) при розробці ПК України також необхідно максимально використовувати існуючий арсенал методів прогнозування, аналізу систем з метою оцінки впливу на ефективність ПК України таких властивостей системи, як емерджентність, стійкість, надійність та ін.
-

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри ЕПОД Книша С. Ю.